

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

judcători – Guzun Ion, Catan Liliana, Burduh Victor și Craiu Nicolae,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali și de către avocatul Postolachi Gheorghe în numele părții vătămate Bantîș Cristian, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Comrat din 27 martie 2019 și decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 august 2019, în cauza penală privindu-l pe

Chiruneț Dmitri Xxxxx, născut la Xxxxx, originar din mun. Chișinău, domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 04.05.2018 – 27.03.2019;
2. Instanța de apel: 28.05.2019 – 08.08.2019;
3. Instanța de recurs: 25.02.2020 – 21.07.2020.

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 27 martie 2019, a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Chiruneț Dmitri în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, în legătură cum împăcarea părților.

Chiruneț Dmitri a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, și în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 4 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite lui Chiruneț Dmitri s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune de 4 (patru) ani.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, inculpatul Chiruneț Dmitri la 24 mai 2017, aproximativ la orele 16:00 min., având scopul obținerii de profit și dobândirii ilicite a

bunurilor altei persoane prin înșelăciune, s-a înțeles cu Meșa Mihail să procure de la ultimul motocicleta. A venit în satul Chirsovo, raionul Comrat, unde a procurat de la Meșa M. motocicleta sportivă de marca „Kawasaki Ninja” la un preț de 1850 (o mie opt sute cinzeci) EURO, care conform cursului valutar a Băncii Naționale la momentul respectiv a constituit 38 110 lei, în același timp, s-a achitat cu 37 (treizeci și șapte) bancnote bănești cu nominalul de 50 (cinzeci) EURO, fiind false. Prin acțiunile sale ilegale Chiruneț Dmitri prin înșelăciune a primit bunurile lui Meșa Mihail în suma totală de 38 110 lei.

Astfel, Chiruneț Dmitri , prin acțiunile sale a comis o infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

Tot el, Chiruneț Dmitri, la 24 mai 2017 în scopul obținerii de profit, în scopul punerii în circulație a semnelor bănești false, aflându-se în satul Chirsovo, raionul Comrat s-a achitat cu Meșa Mihail pentru procurarea motocicletei sportive „Kawasaki Ninja” cu bancnote bănești cu nominalul de 50 (cinzeci) Euro, 37 (treizeci și șapte) bancnote, care potrivit raportului tehnico- științific de examinare a bancnotelor nr. xxxxx din 09.06.2017 sunt false.

Astfel, Chiruneț Dmitri, prin acțiunile sale a comis o infracțiune, prevăzută de art. 236 alin. (1) Cod penal - *fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a semnelor bănești (bancnotelor și monedelor metalice, inclusiv a celor jubiliare și comemorative, emise de Banca Națională a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin sau al unei uniuni monetare de state străine), a valorilor mobiliare de stat sau a altor titluri de valoare false, utilizate pentru efectuarea plăților, semnelor bănești (bancnotelor și monedelor metalice, inclusiv a celor jubiliare și comemorative, emise de Banca Națională a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin sau al unei uniuni monetare de state străine).*

În cadrul ședinței preliminare, inculpatul Chiruneț D. a depus cerere de examinare a dosarului în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, deoarece inculpatul își recunoaște fapta săvârșită, indicată în rechizitoriu.

Cererea dată a fost susținută de acuzatorul de stat, de apărător și a fost admisă prin încheierea judecătorească din 20.02.2019.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. Procurorul în Procuratura UTA Gășăuzia, admiterea apelului, casarea parțială a sentinței primei instanțe, în partea stabilirii pedepsei penale față de inculpatul Chiruneț Dmitri, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căruia, inculpatului Chiruneț, conform art. 190 alin. (1) și art. 236 alin. (1) Cod penal, să-i fie aplicată pedeapsa penală sub formă de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar semiînchis, și încasarea cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 49 140 lei.

Potrivit art. 395 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, a fi inclus în termenul executării pedepsei penale inculpatului Chiruneț Dmitri, perioada ținerii sub arest la domiciliu de la 05 decembrie 2017 până la 28 februarie 2018.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat următoarele:

- instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal și a suspendat condiționat pedeapsa penală stabilită inculpatului Chiruneț Dmitri, cât și eronat a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 49 140 lei.

Astfel, inculpatul Chiruneț Dmitri este învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) și art. 236 alin. (1) Cod penal, care fac parte din categoria infracțiunilor grave;

- reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, a considerat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu corespunde gravității infracțiunii comise, respectiv inculpatului necesită a fi aplicată pedeapsa penală cu executarea reală sub formă de 4 ani închisoare, fiind atins scopul pedepsei penale de corectare a inculpatului, restabilirea echității sociale cât și prevenirea comiterii infracțiunilor noi;

- asemenea instanța de fond eronat a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 49 140 lei întrucât, instanța de judecată anterior a admis toate solicitările procurorului cu dispunerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpaților.

3.2. Avocatul Gheorghe Postachi în interesele părții civile Bantîș Cristian, care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului cu casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi sentințe potrivit modului stabili pentru prima instanță, cu admiterea acțiunii civile și încasarea de la Chiruneț Dmitri, în folosul lui Bantîș Cristian dauna materială în mărime 2 500 euro cauzat de acesta prin sustragere și daună morală în mărime de 20000 lei.

În argumentarea cererii de apel a invocat următoarele motive:

- în temeiul art. 1398 alin. (1) Cod civil, instanța a omis să se pronunțe în dispozitiv asupra acțiunii civile, în partea motivantă instanța a menționat că admite parțial acțiunea civilă și v-a încasa 1 800 euro dauna materială și 5 000 lei dauna morală, însă în dispozitivul instanței a omis să se mă pronunțe asupra cerințelor date;

- prima instanță nemotivat a încetat procesul penal în temeiul art. 190 Cod penal, prin împăcare, or învinuirea înaintată și susținută este cu o calificare eronată și neîntemeiată, adică componenta de falsificare a banilor absoarbe componenta de excrocherie. Instanța neîntemeiat a lăsat corpul delict motocicletă la Meșa Mihail, or acesta nu are careva acte ce confirmă dreptul de proprietate. Astfel, organul de urmărire penală și instanța de fond dubios și greșit au apreciat situația creată referitor la învinuirea formulată lui Chiruneț și a acceptat împăcarea cu Meșa Mihail;

- a solicitat repunerea în termen de depunere a apelului din motiv că nu a participat la judecarea cauzei în instanța de fond din motivul neînștiințării și la fel nu a participat la pronunțarea sentinței și a luat cunoștință de textul deciziei primind copia sentinței la 11 mai 2019 prin poștă, în temeiul art. 403 alin. (1), art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală;

- instanța de fond a apreciat incorect circumstanțele de fapt ale cauzei, cu concluzionarea neîntemeiată asupra vinovăției inculpatului pe învinuirea în temeiul art. 190 alin. (2) Cod penal, probele nefiind apreciate conform art. 101 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 august 2019, a fost respins, ca fiind depus peste termen, apelul declarat de către avoactul Postolachi Gheorghe în numele părții civile Bantîș Cristian.

Admis apelul declarat de către procuror, sentința casată parțial, inclusiv din oficiu, în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre în această parte după cum urmează:

A fost admisă în principiu acțiunea civilă depusă de Bantîș Cristian, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor materiale urmează să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a menționat că, apelul declarat de avocatul Postolachi Gheorghe în interesele părții civile Bantîș Cristian, este depus peste termen din următoarele considerente.

Lecturând materialele cauzei penale, instanța de apel a atestat că, în cadrul ședinței instanței de fond, avocatul Gheorghe Postolachi în interesele lui Bantîș Cristian a înaintat acțiune civilă potrivit căruia s-a solicitat:

- recunoașterea lui Bantîș Cristian în calitate de parte civilă pe prezenta cauză penală de învinuire a lui Chiruneț Dmitri învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) și art. 190 Cod penal.

- încasarea de la Chiruneț Dmitri, în folosul lui Bantîș Cristian dauna materială în mărime de 2 500 euro cauzat de acesta prin sustragere și daună morală în mărime de 50 000 lei.

Prin încheierea Judecătorei Comrat din 26 iulie 2018 a de fost admisă cererea avocatului Postalachi Gh., cu admiterea acțiunii civile declarate de Bantîș Cristian către Chiruneț Dmitri cu privire la recuperarea prejudiciului material și prejudiciului moral, Bantîș Cristian a fost recunoscut în calitate de parte civilă iar inculpatul Chiruneț Dmitri în calitate de parte civilmente responsabilă. De către instanța de fond, în prezenta cauză penală, ședința de judecată a fost numită pentru 20 martie 2019, fiind înștiințat despre ora și locul examinării cauzei, avocatul Postalachi Gh. Potrivit avizului de recepție, citația nu a fost reclamată.

Cauza penală a fost amânată pentru data de 27 martie 2019. La data de 27 martie 2019, avocatul Postolachi Gh., nu s-a prezentat, prin cerere a solicitat amânarea examinării cauzei, iar instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, fiind pronunțată sentința Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești la data de 27 martie 2019.

Potrivit scrisorii de expediere la data de 28 martie 2019, în adresa avocatului Postolachi Gh., a fost remisă sentința Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești la data de 27 martie 2019, fiind recepționată la 12 aprilie 2019.

Instanța de apel a constatat că, apelul avocatului Postolachi Gh. în interesul părții civile Bantîș Cristian înaintat ca dezacord la sentința Judecătorei Comrat sediul Vulcănești din 27 martie 2019, a fost declarat la data de 02 mai 2019, astfel, s-a atestat că, cererea de apel este depusă peste termen, cu omiterea termenului de atac de 21 zile (ultima zi de depunere a apelului fiind data de 11.04.2019).

În continuare, examinând sentința atacată în raport cu actele și lucrările dosarului, prin prisma criticilor formulate de către procuror în apelul declarat, precum și din oficiu sub toate aspectele de fapt și de drept, conform dispozițiilor art. art. 414-418 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis asupra necesității admiterii apelului declarat de procuror, cu casarea parțială din oficiu, în latura civilă, în partea soluționării acțiunii civile depuse de Bantîș Crisitan, a sentinței cu adoptarea hotărîrii noi, în această parte.

Examinând sentința atacată, instanța de apel a atestat că în partea motivată instanța a menționat că admite parțial acțiunea civilă, cu dispunerea încasării prejudiciului material în mărime de 1 800 euro și 5 000 lei prejudiciu moral. Totodată , instanța de fond a omis să se expună în dispozitiv, asupra acțiunii civile declarate de Bantîș Crisitan, în consecință este constatată contradicția în părțile componente al sentinței: partea descriptivă și dispozitivul sentinței privind soluționarea acțiunii civile.

În ședința instanței de apel inculpatul Chiruneț Dmitrii a fost de acord în principiu cu acțiunea civilă, dar a solicitat prezentarea de partea civilă probele ce ar confirma quantumul prejudiciului material.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar a fi admisă acțiunea civilă declarată de Bantîș Crisitan prin intermediul avocatului Gheorghe Postolachi, însă asupra cuantumului despăgubirilor convenite se v-a pronunța instanța de judecată ordinea în procedurii civile dat fiind faptul ca partea civilă nu s-a prezentat în ședințele de judecată a instanței de fond, nu a certificat prin probe cele solicitate, respectiv pretențiile înaintate urmează a fi concretizate și probate.

Cât privește apelul procurorului ce se referă la stabilirea pedepsei penale inculpatului Chiruneț Dmitri, instanța de apel a constatat următoarele.

De către procuror, nu s-a contestat încadrarea juridică a faptei comise și vinovăția inculpatului Chiruneț Dmitri, dar este rezervat asupra stabilirii pedepsei penale, cât și a cheltuielilor judiciare.

Instanța de apel a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpaților, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților ea Fundamentale.

La judecarea cauzei instanța de fond a respectat prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și corect a examinat și acceptat cererea inculpatului Chiruneț Dmitri privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și corect a constatat circumstanțele cauzei și întemeiat a stabilit vinovăția inculpatului Chiruneț Dmitri în comiterea infracțiunilor imputate, în baza probelor administrate și verificate în mod corespunzător, cercetate în prima instanță și instanța de apel.

Instanța de apel a remarcat că, prima instanță la individualizarea pedepsei penale, a luat în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, circumstanța ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și faptul că partea vătămată nu are pretenții față inculpat, care a solicitat ca fiul său să nu fie izolat de societate prin închisoare.

Cât privește argumentul procurorului precum că, inculpatul este învinuit în comiterea infracțiunii grave, instanța de apel a atestat că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viață acesteia.

Circumstanțele date determină instanța de apel de a considera, că pedeapsa stabilită de prima instanță lui Chiruneț Dmitri va asigura restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului în realizarea scopului legii penalei stabilit la art. 61 Cod penal.

În opinia instanței de apel pedeapsa stabilită de instanța de fond este una echitabilă, legală și direct proporțională cu gravitatea faptelor comise, de atitudinea inculpatului față de infracțiunea săvârșită și de consecințele acesteia.

Cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare s-a constatat că procurorul a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 49 140 lei.

Instanța de apel a atestat că, instanța de fond corect a dispus respingere solicitării acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Chiruneț Dmitri a cheltuielilor judiciare în mărime de 49 140 lei în beneficiul statului cheltuieli legate de efectuarea expertizelor pe dosar.

Respectiv argumentele procurorului aduse la segmentul încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului necesită a fi respinse din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală).

Instanța de apel a considerat necesar de a face trimitere și la prevederile alin. (1) al art. 143 Cod de procedură penală (în vigoare până la 09.02.2018), care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se fac din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate s-a conchis că, în cazurile când expertiza e stedispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei sunt achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Cu referire la cele expuse, la caz s-a reținut că, cheltuielile legate de efectuarea expertizelor din cadrul prezentei cauze penale la suma de 49 140 lei, au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului Chiruneț Dmitri, fiind acțiuni procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Mai mult, potrivit art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016), se stipulează că, (3) în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea

infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul de stat.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recursuri ordinare:

5.1. Procurorul, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei și a soluției privind cheltuielile judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei penale în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- la stabilirea pedepsei, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au interpretat eronat regulile de individualizare a pedepsei penale, au liberat neîntemeiat pe inculpat de pedeapsa penală aplicând prevederile art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a exectării pedepsei penale cu închisoare;

- instanța de fond în sentința sa, nu a indicat care sunt circumstanțe atenuante sau circumstanțe importante și care sunt efectele acestora și dacă aceste permit condamnarea cu suspendarea condiționată a pedepsei;

- reieșind din motivele și metodele comiterii infracțiunii, inculpatul se prezintă a fi o persoană social - periculoasă, și doar privarea de libertate va putea îngrădi societatea de la manifestarea unor acțiuni de acest gen din partea lui Chiruneț Dmitrii. Pedeapsa aplicată lui Chiruneț Dmitrii (aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal) și menținută de către instanța de apel, va fi apreciată ca atitudinea tolerantă a statului față de aceste categorii de infracțiuni, ce va submina încrederea societății în eficiența și echitatea justiției;

- considerăm neîntemeiată soluția instanței de fond și instanței de apel de a respinge cerința privitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Chiruneț Dmitri în beneficiul statului în sumă de 49 140 lei.

Soluția cu privire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a motivat prin aceea că, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizei judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului;

- cheltuielile legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară,

- la soluționarea chetionii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului,

- instanța de apel odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpatul sumei de 49 140 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea

acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel, în speță noastră, nu a soluționat corect chestiunea legată cu cheltuieli judiciare.

5.2. Avocatul Postolachi Gheorghe în numele părții civile Bantîș Cristian, prin care indicînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, cu dispunerea rejudecării cauzei penale în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată

6. Judecînd recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către procuror

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent. Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței sau s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificînd legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocînd în acest context următoarele.

În recurs, recurentul invocă argumentul precum că, *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*

sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulul de probe administrat la cauza penală, examinate și cercetate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură.

În acest sens, autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpatul Chiruneț Dmitri în bugetul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 49 140 lei, cheltuieli suportate în urma efectuării expertizei informaționale nr. xxxxx din 08.02.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 16.01.2018 în mărime 3150 lei, expertizei tehnico-criminalistică nr. xxxxx din 31.01.2018 în mărime 2100 lei, expertizei dactiloscopice nr. xxxxx din 29.12.2017 în mărime 4200 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 22.01.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 19.01.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 05.02.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 01.02.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 25.01.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 24.01.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 24.01.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 23.01.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 18.01.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 06.02.2018 în mărime 1820 lei, expertizei informaționale nr. xxxxx din 27.12.2018 în mărime 3150 lei, expertizei trasologice nr. xxxxx din 11.04.2018 în mărime 2100 lei, expertizei tehnico-criminalistică nr. xxxxx din 03.04.2018 în mărime 12 600 lei.

Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat

decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 111), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în bugetul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 49 140 lei, cheltuieli suportate în urma efectuării expertizelor judiciare indicate mai sus.

Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra motivelor relevante din apel și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Lecturând textul recursului declarat, Colegiul penal constată că, procurorul a mai invocat drept temei de declarare a recursului și pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci când instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, recurentul critică decizia contestată în latura stabilirii pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legale, de circumstanțele cauzei și a individualizat greșit pedeapsa, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă.

Subsecvent, instanța de recurs susține că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect a menținut sentința primei instanțe prin care i-a aplicat inculpatului Chiruneț Dmitri o pedeapsă non privativă de libertate conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal și 364¹ Cod de procedură penală.

Mai mult, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, pedeapsa stabilită acestuia este prea blândă și una inequitabilă din considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că inculpatul a recunoscut vina în instanța de apel, se căiește sincer de cele comise, a comis o infracțiune care face parte din categoria celor grave, săvârșită din imprudență și de comportamentul acestuia după și în timpul examinării cauzei.

De asemenea, Colegiul penal menționează faptul că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fiind suspendată condiționat executarea pedepsei lui Chiruneț Dmitri pe o perioadă de probațiune de 4 ani, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă aplicându-se în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, fiind echitabilă în

raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către procuror prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar depus de către procurorul, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Postolachi Gheorghe în numele părții civile Bantîș Cristian,

Din conținutul recursului ordinar declarat, se evidențiază dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că, instanța de apel eronat nu a luat în calcul argumentele expuse de către acesta în apel și a respins nefondat apelul ca fiind declarat peste termen.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele cauzei rezultă că, în cadrul ședinței instanței de fond, avocatul Gheorghe Postolachi în numele lui Bantîș Cristian a înaintat acțiune civilă (f.d. 215, vol. V) potrivit căruia s-a solicitat:

- recunoașterea lui Bantîș Cristian în calitate de parte civilă în prezenta cauză penală de învinuire a lui Chiruneț Dmitri învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) și art. 190 Cod penal.

- încasarea de la Chiruneț Dmitri, în folosul lui Bantîș Cristian dauna o materială în mărime de 2 500 euro cauzată de acesta prin sustragere și dauna morală în mărime de 50 000 lei.

Prin încheierea Judecătorei Comrat din 26 iulie 2018 (f.d. 217-218, vol. V) a fost admisă cererea avocatului Postolachi Gh., cu admiterea acțiunii civile declarate de Bantîș Cristian cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral, ultimul fiind recunoscut în calitate de parte civilă iar inculpatul Chiruneț Dmitri în calitate de parte civilmente responsabilă.

De către instanța de fond, în prezenta cauză penală, ședința de judecată a fost numită pentru 20 februarie 2019, avocatul Postolachi Gh. fiind înștiințat despre ora și locul examinării cauzei.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 20 februarie 2019 (f.d. 9-11 verso, vol. VI), cauza penală a fost amânată pentru data de 27 martie 2019. Pentru data de 27 martie 2019, avocatul Postolachi Gh., nu s-a prezentat, iar prin cerere (f.d. 15, vol. VI) a solicitat amânarea examinării cauzei.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 27 martie 2019, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, fiind pronunțată sentința Judecătorei Comrat, sediul u Vulcănești la data de 27 martie 2019 (f.d. 16, vol.VI).

Potrivit scrisorii de expediere (f.d. 24, vol. VI) la data de 28 martie 2019, în adresa avocatului Postolachi Gh., a fost expedită sentința Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești din 27 martie 2019, fiind recepționată la 12 aprilie 2019 (f.d. 31, vol. VI).

Colegiul constată că, apelul avocatului Postolachi Gh. în numele părții civile Bantîș Cristian înaintat împotriva sentinței Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești din 27 martie 2019, a fost declarat la data de 02 mai 2019 (f.d. 41, vol. VI). Astfel, se atestă că, depunerea apelului de către avocatul Postolachi Gheorghe în numele părții civile Bantîș Cristian a avut loc cu omiterea termenului legal, or, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile din data primirii copieii sentinței (ultima zi de depunere a apelului fiind data de 11.04.2019).

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală rezultă că, avocatul Postolachi Gh. în numele părții civile Bantîș Cristian nu poate declara recurs ordinar împotriva sentinței Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești din 27 martie 2019, din motiv că în speță nu a fost utilizată calea ordinară de atac – apelul.

Astfel, în cazul recunoașterii apelului ca tardiv, instanța de apel nu mai examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu poate fi vorba despre o examinare în fapt și în drept a hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că nu se verifică fondul cauzei.

Așadar, sentința a rămas definitivă la data expirării termenului de apel. Urmare celor expuse mai sus, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se resping ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali și de către avocatul Postolachi Gheorghe în numele părții vătămate Bantîș Cristian, împotriva deciziei Colegiului

judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 august 2019, în cauza penală privindu-l pe **Chiruneț Dmitri Xxxxx**, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **20 august 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Burduh Victor

Craiu Nicolae